

Dagbog for Mørdrup Whisky Laugs studietur til Skotland 2011

I 2008 foretog MWL en studietur til blandt andet til Aberdeen, Dufftown (Speyside whiskyernes hovedstad), Inverness, Isle of Skye, Oban, Luss og Edinburgh og nåede at besøge 6 destillerier, nemlig Glenlivet, Glenfiddich, Glen Ord, Talisker, Oban og Glengoyne.

Men Skotland er jo meget mere, så MWL måtte her i 2011 foretage en yderligere studietur, der denne gang startede i Glasgow hvor vi havde den første overnatning og videre til Isle of Islay, hvor vi havde 3 overnatninger, op til Oban og Isle of Mull, hvor vi havde 2 overnatninger og hjem via Edinburgh, hvor vi havde en overnatning. På turen blev følgende 3 destillerier besøgt: Laphroaig, Ardbeg og Bowmore. Udefra sås endvidere Lagavulin, der ligger mellem Laphroaig og Ardbeg. Enkelte så også Tobermory på Mull og alt foregik i fint, tørt og vindstille vejr, ja faktisk sommerens flotteste vejr på de egne.

Deltagere: Smukke Mogens, Lisbeth, Sven, Jørgen bag Sven, Olav, Helle, Mette, Kjeld, Lisbeth T, Jan, Mogens, Mai Britt, Benna og Pia

MANDAG 27. juni - GLASGOW

Desværre kunne Benedikte og Mads ikke deltage denne gang, men de øvrige 14 MWL-medlemmer mødtes forventningsfulde på Espergærde station selv om Pia og Jan godt nok kun kom 50 sekunder inden afgang, da kystbanen den dag tilfældigt havde valgt at holde tidsplanen. I lufthavnen gik alt glat og vi blev hurtigt tjekket ind ved skranken, hvor Pia også i år havde sørget for at der stod velkommen til "Mørdrup Whisky Laug". Så var niveauet ligesom lagt. Mette måtte lige tømme alle sine tasker, som et ekstra sikkerhedstjek, men så fik vi også en lille forfriskning inden gaten.

Flytiden med BMI-flyet tager under 2 timer og vi ankom rettidigt til Glasgow kl. 16.35, hvor vores chauffør Jim McArthur stod klar med vores bus, hvor han i frontruden havde sat et flot velkomstskilt "The Danish Whisky Group". Jim viste sig at være en høj og ikke speciel atletisk bygget mand, men med en god humor og en mand, der hurtigt faldt ind i MWL gruppens jargon.

Jim foreslog en lille køretur rundt i Glasgow før vi skulle indkvarteres på hotellet. Alle stod af ved Peoples Palace undtagen Lisbeth T, der på grund af en hæl i trinbrættet foretog et mindre styrt. Heldigvis og takket være Lisbeths ungdommelige adræthed fik uheldet ingen konsekvenser. Peoples Palace er en spøjst victoriansk bygning opført i røde sandsten og bag den ligger det store glashus (Winter Gardens), hvor vi gik rundt og så på de flotte konstruktioner af støbejern og de meget kreativt udførte varmerørs-installationer. På toilettet kunne ses morsomme fliser med motiver fra Shakespeares forskellige værker og så var der naturligvis også alle palmerne og anden tropisk vegetation.

Uden for Peoples Palace var nedlagt en gravsten for intet mindre end en 30 år årig gammel kat kaldet "Sister Smudge", der holdt til på området.

Fra bussen så vi også bygningerne langs floden Clyde, den flotte Millennium bridge og det høje roterende Glasgow Tower tæt på broen. Byggerier fra Glasgows berømte arkitekt Machintosh (1868-1928), så vi desværre kun på lang afstand.

Vi blev indkvarteret på Hotel Premier Inn Charing Cross, der var en lidt ucharmerende betonbygning med ufattelige beskidte ruder. Sengene var dog OK. Alle nåede at slentre lidt rundt i Glasgows centrum. Nogle iblandt selskabet blev på mystisk vis "draget" mod en pub, der kunne lokke med "Dagens Single Malt Whisky" til 2 £ mod normalt 4 £. Det var et tilbud vi ikke kunne modstå.

Glasgow, som er Skotlands største by med ca. 630.000 indbyggere, er ikke umiddelbart en by man oplever som køn eller charmerende. Det overvejende indtryk er snavsede murstensfacader trods enkelte forsøg på afrensninger og et arkitektonisk mis -

mask af forskellige stilarter. Men, som der står i turistbrochuren: Nok er Edinburgh den smukke storesøster, men Glasgow er den frække lillesøster.

Det nåede vi dog ikke at få undersøgt, men efter en udmærket tre retters menu på hotellet nåede vi dog at indtage lidt Whisky og øl på den gode pub "The State". Kjeld havde hjemmefra lavet et par quiz og på The State hyggede vi os med turens første holdquiz, som umiddelbart var uforståelige ord, men viste sig at være en slags kinesisk over- eller undersættelse, hvad man nu foretrækker. Sjovt indslag.

TIRSDAG 28. juni - GLASGOW – INVERARAY – KENNACRAIG – PORT ASKAIG på ILE OF ISLAY samt PORT ELLEN

Straks efter den gode morgenmad kørte vi med bussen fra Glasgow mod nordvest. Kort efter Glasgow kunne vi på venstre hånd se den elegante Erskine Bridge designed i 1971 af arkitekten William Brown. Broen er udført som en hængebro med bjælkebroen af jernbeton ophængt i stålkabler fra de store pyloner over floden River Clyde og den brede dal. Hovedspændet er 524 meter og de 2 sidespænd er 68 meter. Fra vejen, hvor vi så broen, så det ud som broen svævede over Erskine, se foto.

Efter Erskine og mod Tarmet, havde vi Loch Lomond på højre side, hvorfor der med jævne mellemrum åbner sig flotte udsigter over søen og landskabet. Mogens fik os naturligvis til at synge Loch Lomond sangen, men Jim syntes åbenbart, at vi skulle høre den i en lidt mere følsom udgave og satte sit musikanlæg i gang. Det lød også bedre.

Fra Tarmet kører man ad A 83 til Inveraray, hvor vi modsat studieturen i 2008 gjorde et ophold, så vi kunne se det gamle fængsel og omgivelserne. Inveraray er en lille by (700 indbyggere) med retvinklede gader og overvejende hvidmalede huse. Byplanen er ikke typisk for små skotske byer, men er et sjældent resultat af 1700 tallets byplanteorier. Inveraray Jail ligger ud til en lille forplads og på bagsiden ligger den relativ store sø Loch Fyne, hvor der stod flere lystfiskere. Fængslet og retssalen er i dag museum.

Formiddagswhiskyen var en Glengoyne 10 år, som Mette og Jørgen havde haft stort besvær og megen moro ved at købe under gårdsdagens tur i Glasgow. Måske var det ikke Mette og Jørgen, der havde besværet, men en væver pakistansk kvinde, som klarede at hente flasken fra øverste hylde uden stige. Glengoyne var et godt valg, da Glengoyne jo var vores sidste destilleri på turen i 2008, hvorfor vi passende kunne starte, hvor vi sidst sluttede.

Under overfarten mellem Kennacraig og Port Askaig kunne turen nydes på dæk og en mængde spændende fugle og dyr iagttages. Bl.a. blev dagens fugl, almindelig skråpe set. En uventet fugl var en polarlomvi. Spættet sæl og gråsæl blev også set.

Vi kom i god tid til færgen ved Kennecraig, hvorfra vi skulle sejle ca. 2 timer over til Port Askaig på Ile of Islay med dens ca. 3400 indbyggere. Ventetiden blev brugt til at nyde den prægtige natur omkring i Kennecraig samtidig med, at vi havde vi megen moro over en kvindelig bilist, som med cigaret i mundvigen og nedrullet vindue snakkede med en udenfor samtidig med, at lykkedes hende at påkøre bilen foran. Vores bus holdt i en anden række - heldigvis. På vejen til Port Ellen kom vi på et tidspunkt til at køre bag den nervøse kvinde, der stadig havde problemer bare med at holde sin bane.

Vi gjorde et kort ophold i Bowmore, der ligger cirka halvvejs mellem Port Askaig i nord og Port Ellen i syd. Stort set alle huse i Bowmore er pudset og malet hvide og er tækket med sorte skifre. Byen fremstod som en solbeskinnet, let slumrende by, hvor det eneste der skete var, da en enlig rytterske pludselig krydsede hovedgaden. Ellers var der ikke mange mennesker hverken på de smalle gader eller på havnen, hvorfra man kunne se over til Bowmore destilleriet.

Om eftermiddagen kom alle velbeholdne til White Hart Hotel, der lå flot ud til en bred badestrand. Vandets temperatur var dog næppe over 14 grader, hvorfor bølgerne ikke kunne lokke. Lidt forbavsende var vandet også snavset, selvom man skulle tro at en lille by som Port Ellen ikke kunne svine så meget, når vandet løbende udskiftes af det store Atlanterhav. På stranden løb en del strandskader eller oyster catchers, som de kaldes her i det skotske. Tæt på vores bænk løb et par præstekrager rundt og varslede deres unger, som gemte sig så godt, at vi næsten ikke kunne se dem, da deres dun har farve og mønster som omgivelserne.

Vi hyggede os gevaldigt på et par bænke ved stranden og drøftede blandt andet, hvilke egenskaber mænd skulle have, for at damerne fandt ham "egnet". Lidt overraskende for mændene, så skulle vi bare være høflige, have en god hygiejne og være rimelige pæne i tøjet. Øvrige kvaliteter var ren bonus.

Efter aftensmaden muntrede vi os lidt med et par "Quizzer", som Kjeld og Smukke Mogens havde med hjemmefra. Den ene var en pubquiz med præmier med overraskende og tankeløse svar, hvor Olav og Jan fik en delt første præmie bestående af knækbrød og leverpostej. Knækbrødet blev de næste dage brugt som chips til formiddags whiskyen.

Et af spørgsmålene lød hvor højt er rådhusårnet. 10 personer ud af 13 havde svaret forkert, da de havde skrevet højden på rundetårn. Meget interessant at næsten alle læser det ord de tror, der skal stå og ikke det faktiske ord.

Dagens blomst: Digitalis, Fingerbøl.

Dagens fugl: Skråpen.

Dagens sang: Loch Lomond.

Dagens quiz: En "normal" quiz samt en om Nummerpladevarianter!

ONSDAG 29. juni – PORT ELLEN + Naturreservatet MULL OF OA + LAPHROAIG DESTILLERIET på ILE OF ISLAY

Onsdag formiddag var afsat til udflugt i naturreservatet Mull of Oa (udtales Oohh) på Islays sydvestlige hjørne. Vi havde bedt om godt vejr og ord kan ikke beskrive det vejmæssige held vi vågnede til. Stille, tørt og solrigt vejr og antagelig kun en ud af meget få sådanne dage på denne forblæste ø i det Indre Hybrider.

Der var stadig ikke ost til morgenmaden, men vi startede alligevel i højt humør fra Port Ellen og ud til Oa ad en smal vej, hvor der til vores store overraskelse var opstillet en flot rød telefonboks i det øde område. Ved P- Pladsen fik vi det sidste af vores Glengoyne og gik ud på halvøen Oa gennem grønne græsmarker ad passable trampestier, der dog enkelte steder var lidt sumpede, så mange fik en våd sok. Vi endte ved foden af det høje stentårn kaldt "American Monument" til minde om amerikanske soldater der var druknet ved 2 forlis under første verdenskrig. På spidsen af Oa modtog Jørgen meget belejligt en SMS med teksten: Velkommen til Irland! netop som vi kunne se Irland i horisonten.

Også trampestien tilbage langs den meget stejle kyst blev forceret uden uheld, og bagtroppens 3 fuglekiggere (Jørgen, Helle og Jan) fik en kongeørn at se - lige efter bogen! Vi så og hørte også en mindre sæl koloni tæt ved et mindre fuglefjeld med mallebukker og rider. Så vores udflugt kunne ikke have været mere vellykket og Jørgen var glad for sin kongeørn og så at der var vidner til at bekræfte hans syn. Vi kunne jo købes for lidt ussel mammon!

Mens vi andre vandrede havde Benna fundet et attraktivt sted, hvor hun kunne tegne og skrive dagbog. Fantastisk, at Benna bare kan "gå ind i sig selv" og få sat inspirerende steger og farver i skitsebogen. Frokosten tog vi som picnic ved p-pladsen midt i naturen og herefter kørte vi tilbage til Port Ellen og videre ud til LAPHROAIG DESTILLERIET.

Besøget på destilleriet Laphroaig var en oplevelse i særklasse. Først skulle vi dog have overstået den obligatoriske rundvisning, men forholdsvis hurtigt nåede vi ned til smagsrummet, hvor den veloplagte unge kvindelige guide fortalte om smagsoplevelser ved de forskellige Whiskyer. Hun var lokal og havde selv fået sin første whisky som 12 årig af sin far og allerede dengang, kunne hun lide de ædle dråber.

På bordet var stillet 4 glas frem. Laphroaig 10 år og en 25 år gammel. Så en Laphroaig Cairdeas 2008 Feis Ile og endelig en Laphroaig Cairdeas 30 år. Cairdeas betyder "venskab" på gælisk og man blev meget hurtigt både varm i hals og hele kroppen og meget fine venner med alle, da vi nåede den tredje prøvedrik Laphroaig Cairdeas 2008 Feis Ile. Alle var enige om at nr. 3 og 4 smagte himmelsk, men prisen var også himmelsk eller 450 skotske pund for en Laphroaig Cairdeas 2008 Feis Ile .

Bagefter fik vi forskellige overskudsglas blandt andet en kun 5 år gammel Laphroaig. Vi skulle gætte alderen, men ramte total ved siden af og troede, at vi stadig drak 25 og 30 år lagret whisky.

Ved "eftersmagningen" på Laphroaig blev Jørgens livstidsleje af en kvadrattod Islay-jord bekræftet af destilleriet og han fik en attest for at have været her og indkasseret den aftalte leje for jordstykket, en dram. Efter at have overværet dette meldte resten af MWL sig straks til samme ordning og indkasserede derpå endnu en dram hver.

14 tilfredse MWL folk på Laphroaig og en stolt "Vandlord"

Om aftenen gik flere tur i Port Ellen, som nærmest var død. Vi undrede os over, at mange af de løvfældende træer havde brune blade her midt på sommeren, men fik senere opklaret, at der for en måneds tid siden har været en meget voldsom storm, der har ødelagt vegetationen på dele af øen.

Inden aftenens quiz og sociale samvær brillerede flere med dybe fald i hotellets bløde læderstole, men unge Mogens opførte et perfekt "stoleshow" med brug af diverse forskellige defekte stole.

Dagens blomst: Klokkelyng.

Dagens fugl: Kongeørnen.

Dagens sang: Flowers of Scotland.

Bedste underholdning: Stoleshow på White Hart Hotel.

Torsdag 30. juni – ARDBEG + BOWMORE på ILE OF ISLAY + HAGGIS

Flere brave MWL folk kunne ikke længere undvære deres ost til morgenmaden, så Jim havde beredvilligt organiseret ost i dag og så hele to af slagsen. Flere havde våde øjne af lykke.

På vej ud til Destilleriet Ardbeg havde vi en let regnbyge og stoppede op ved Kildalton Church og Kildalton Cross. Kildalton Kors er en af de fineste tidlige kristne kors i Skotland og stammer fra anden halvdel af det 8. århundrede. Korset står 2,65 meter i højden, med armene 1,32 meter på tværs. Det er heldigt, at den lokale stenart ikke kun er meget hård, men også er resistent over for lav, så de vigtigste detaljer på korset stadig kan identificeres. På den østlige side er i toppen to engle og under dem kæmper David mod en løve. Længere nede er to fugle i en klase vindruer. Den højre arm panel skildrer Abraham der ofrer Isak, mens den venstre viser Kain myrde Abel. Den centrale boss på den vestlige side er omgivet af syv mindre chefer sammenflettet med slanger. Selve kirken er fra begyndelsen af 13-hundred tallet og har sandsynligvis haft stråtag, da der ikke er fundet rester af skifre rundt om bygningen. I området omkring Kildalton Church blev set flere kronhjorte samt et dådyr.

På Destilleriet Ardbeg guidede Runa os rundt og vi fik efterfølgende gode smagsprøver, men Ardbeg faldt ikke rigtig i vores smag. I al fald ikke denne formiddag og måske også på grund af gårdsdagens overvældende smagsindtryk af de sublime Laphroaig Cairdeas aged 25 og 30 year.

Ardbeg, som blev grundlagt i 1815 har, som mange andre ældre arbejdspladser, været et minisamfund med mange arbejdere og familier tilknyttet firmaet. Folkene boede i virksomhedens arbejderboliger og gik på den tilknyttede skole. Ve den som afveg for meget fra fællesskabets moral. Vi så interessante modeller og tegninger af omfanget af de gamle bygninger og de mange arbejdere og fik oplyst, at der i dag er under 20 folk incl. guiderne. På vejen fra Ardbeg genså vi lige de søde sæler, der lå i små grupper tæt ved klippekysten. De gav dog ikke lokkende lyde, som sælerne ude på Oa halvøen

Frokosten blev indtaget som picnic på forpladsen ved destilleri Lagavulin, der har nogle faste borde og bænke ud på arealet. Nogle af os benyttede lejligheden til at handle lidt i Lagavulins butik og se på bygningerne udefra.

Opstilling af de prøvesmagninger vi fik hos Ardbeg. Den første er en Ardbeg Blasda. Nummer 2 er en 10 år Ardbeg, Nummer 3 er en Ardbeg Uikedail og nummer 4 er Ardbeg Corryvreckan (den med strømhvirvlen) og den sidste er Ardbeg Supennova. Alle har den karakteristiske røgede smag men de 2 sidste var de mest kraftfulde og bekom de fleste af os bedst.

Bag navnet Ardbeg Corryvreckan gemmer sig i øvrigt en grum, men romantisk historie: Nord for Islay og Jura ligger verdens næststørste strømhvirvel den berømte Corryvreckan. Denne bragende og boblende heksekedel har fået sit navn efter Vikingepriksen Breacan, som mødte sit våde endeligt her i sit tapre forsøg på at vise sin hengivenhed til den smukke datter af the Lord of the Isles.

Dagen i dag torsdag har været en hård dag, da vi efter besøget hos Ardbeg også skulle besøge destilleriet i Bowmore.

Inden vi besøgte Bowmore Destilleriet blev der dog lige tid til en lille tur rundt i Bowmore, hvor vi kunne gense den lille havn, der har en forskel mellem ebbe og flod på omkring 4 meter. Vi genså også den runde kirke og de stille gader med de nøjsomme hvidkalkede huse beliggende direkte ud til vejen uden en formildende forhave eller lidt beplantning.

Selve Bowmore Destilleri er etableret helt tilbage til 1779 og ligger helt ud til havet som de øvrige destillerier på Islay. Efter en lidt træls rundvisning i 2 forskellige grupper, rundede Bowmore dog fint af med specialsmagning først i kælderen og siden oppe i det pænere warehouse og gæstecenter, hvor der var frit valg fra alle flasker.

I kælderen smagte vi først en helt frisk destillat på 72 %, der endnu ikke havde fået farve og smag fra lagring i træfadet. Smagte meget sprittet og var god til at vaske hænder i. Vi havde selv den autentiske fornøjelse og i øvrigt også griseri med at hæve whiskyen op af tøndene med en stor hævert og derefter prøve at ramme ned i glasset. Der blev spildt en del whisky under disse udfoldelser. De "almindelige" gæster kunne se misundeligt til fra den anden side af den aflåste port ind til lageret.

Derefter fik vi en 10 års også taget direkte fra tønden dvs. cask strengt og sluttede af med en 15 års også direkte fra tønden. Det whisky, der ikke var blevet drukket, blev bare hældt tilbage i tønden, så hvis spritten ikke har dræbt det hele, ligger der og flyder lidt DNA molekyler rundt fra de ærede MWL medlemmer i den pågældende tønde.

Oppe i gæstecenteret var der stillet 5 prøvesmagninger frem. Blandt disse var vi flere, der blev hooked på Bowmore Islay single malt Maltmen's selection, hvilket fælleskassen måtte bløde for, da vi købte en med hjem til vores kommende "kanduhuskevores Skotland2011tur". Den indkøbte Bowmore er i øvrigt nr. 1890 af de aftappede 3000. Vores kvindelige guide Lynda på Bowmore bidrog i øvrigt til vores forståelse og beundring for det vestskotske ved at lære os ordet "OOMF", der kan oversættes til power, lyst, gåpåmod og lign.

På busturen hjem gjorde vi pitstop og så en tørvemose, hvor tørven var blevet skåret op i rækker og nu lå og tørrede inden de køres videre til destillerierne, hvor tørven smides i tørreovnen, der står under tørreloftet. Som bekendt stoppes byggens spiring ved at sprede den maltede byg ud på et perforeret gulv, der så opvarmes af tørreovnen i etagen nedenunder. Nogle destillerier bruger røgfrit kul, men i den vestlige del af Skotland og ikke mindst her på Ile of Islay bruges overvejende tørv, hvilket som bekendt giver den karakteristiske røgede smag. Den er vi jo en del, der sætter pris på. Røgen stiger som sagt op igennem malten, hvor den afsætter sin smag, og videre op til toppen af skorstenen, der typisk er udformet med pagodetag. Disse pagodetage er nok det arkitektoniske mest særprægede for whiskydestillerier i forhold til f.eks. virksomheder der fremstiller øl og vin. Hvis der også kommer røg op gennem skorstenene, er det tegn på at destilleriet også stadig selv malter og tørrer byggen.

Efter Bowmore turen kørte et lille hold af "sæl"stændige naturmennesker en lille tur tilbage til sællagunen, hvor man virkelig kunne nyde at sælerne lå og nød aftensolen. Iblant alle de spættede sæler lå en enkelt gråsæl og man kunne tydeligt se størrelsesforskellen på disse 2 arter. Jim kørte ud til Kildalton for at vende og han så rigtig mange kronhjorte på dette tidspunkt.

På tilbageturen benyttede vi lejligheden til at skære en lille bid af Jørgens tørvelod for at bringe den tilbage til Mindevænget. Vi havde spøgt med at han var blevet Landlord på Islay men Jim mente ud fra jordens beskaffenhed, at der snarere måtte være tale om en Vandlord! (PS. Mette oplyser at tørveklumpen trives fint på Mindevænget 5).

Aftensmaden bestod atter af 3 retter, men Jim havde fået køkkenet til at lave Haggis, denne stolte skotske ret, som består af indvolde (lever, hjerte og nyrer) kogt i en fåremave tilsat havregryn, løg og krydderier. Haggis smager faktisk bedre end den lyder. Før aftensmaden citerede Jim den hyldet, som Robert Burns har skrevet til Haggis. Jim var iført det mest formfuldendte kiltress - McArthur, hvor ingen detaljer manglede inkl. den lille kniv i strømpen. Samtidig fik vi opklaret at tasken i Jims udstyr hedder en Sporrán og den lille kniv i strømpen hedder en Sgian Dubh.

Dagens blomst: Gøgeurt.

Dagens sang: sLAUGsangen.

FREDAG 1. juli – PORT ASKAIG - Færge til KENNECRAIG – KILMARTIN CHURCH- OBAN – færge til CRAINURE på MULL

Vi forlod hotel White Hart tidligt om morgenen og kørte nordpå til færgelejet i Port Askaig, hvor vi ventede lidt over en times tid. Tiden blev udnyttet til at nyde solen og de koffein hungrende fik en skøn kop formiddagskaffe på græsplænen ved færgelejet i Port Askaig. Andre gik lidt rundt og så de hvide huse, der krøb op af klippesiderne eller så på skæve trapper og en gammel kanon. På den lille færge der krydsede det smalle Sound of Islay over til Feolin på øen Jura kunne vi se, at der var en meget kraftig strøm i sundet og på den anden side af sundet gik en del kronhjorte og græssede på Juras grønne skråninger.

Færgeturen med det gode skib Resque var en behagelig oplevelse i næsten magsvejr. Den ordinære formiddagsøvelse foregik kl. 10.45 og bestod af en 10 års Ardbeg på Deck 5 samtidig med at vi så et par delfiner og sæler i det åbne sund, og netop som vi skulle lægge til ved Kennecraig kom en kongeørn forbi - endnu et bidrag til den uforglemmelige studietur.

Vi stoppede ved Hotel Kilmartin, der ligger en times kørsel før Oban. Her var vi så heldige, at vi både kunne spise og få et par historiske oplevelser, da Kilmartin kirken og den gamle kirkegård med nogle af Skotlands bedst bevarede gravsten lå lige over for hotellet. Vi kunne læse at disse gravsten (Grave Slabs) var op til 500 år gamle og mange havde velbevarede udhugninger af kors, brynjeklædte personer og drabelige sværd og de vel nok mest interessante blev opbevaret i et lille stenhus med glastag. Stenkirken, som stadig er i brug, er "kun" fra 1830'erne og opført i en gotisk stil, hvilket især ses på de indvendige buegange og indgangsportalen.

Bag hotellet var en lille plæne med et par faste borde med bænke, hvor vi fik et par hastige sandwiches, som vores uundværlige finansielle geni Lisbeth T. sørgede for blev betalt af fælleskassen. Det er utroligt, hvad Lisbeth kan trylle ud af vores fælleskasse. Jim var muligvis lidt nervøs for rettidig ankomst til Oban og færgen til Mull, så pludselig fik vi lidt travlt, men nåede dog frem til Oban i god tid, hvorfor vi også fik tid til lidt gensyn med Oban.

Alle fandt Oban mere hyggelig og pænere end sidst. Solen skinnede dog også denne gang og havneområdet myldrede med afslappede turister. Hotel Columba manglede stadig bunden af sin ene balkon og Colosseum (McCraigs Tower) lå stadig på sin bakketop.

Færgeoverfarten fra Oban til Craignure på Isle of Mull tog en lille time og var som de øvrige sejlture en nydelse, hvor man kunne få lidt til fordøjelsen samt nyde den storslåede udsigt over hav og land, se lidt havfugle og vist nok en enkelt sæl. Et fint fyrtårn beliggende på en lang flad klippe ud for øen Lismore havde vi også fornøjelsen af at betragte.

Fra færgelejet Craignure var der kun et par km til vores hotel Isle of Mull, hvor vi skulle have 2 overnatninger.

Efter indkvarteringen fik flere afprøvet swimmingpoolen, hvorefter alle mødtes i den store spisesal for at indtage aftensmaden. Mange af os fik her serveret en mindeværdig Cekar-salat. Den bestod af 1 salatblad, 2 tynde agurkeskiver, 2-3 brødcroutoner, et par skiver hårdkogt æg og nogle dråber dressing. Alt i alt ca. 1 mundfuld.

Aftenens samvær bød på et overflødighedshorn af indslag. Helle berettede om kelternes vaner omkring mænd og kvinder, klædedragt med illustration af ternede bukser (forfaderen til kilten?) samt adfærd under krigstogter.

Benna og Lisbeth A havde imponerende skrevet en hyldestvis til Jim (in english -forstås!) og foretog den på smukkeste vis.

Senere fik unge Mogens sat de små grå i sving med en quiz om whisky. Mange af MWL folkene er efterhånden godt inde i Whiskyens verden og havde en flot svarprocent. Under alle omstændigheder en flottere score end på Kjelds tirsdagsquiz om detaljer ved europæiske bilnummerplader!

LØRDAG 2. juli - Fugleudflugt til øerne STAFFA OG LUNGA og bustur til CALGARY og TOBERMORY

Vi kørte alle med bussen til det lille Oskamull færgeleje lige over for øen Ulva, hvor de 11 af os skulle videre med båd ud til fugleøerne Staffa og Lunga. Fugleudflugten var for flere af gruppens medlemmer højdepunktet og især nærkontakten med masser af søpapegøjer samt de mindst 10.000 havfugle på klippeafsatsen var et højdepunkt. Sejlturen og oplevelserne er detaljeret beskrevet i vedhæftede bilag A.

Kjeld og Jan kan ikke lide høje bølger, hvorfor de sammen med Pia (der var solidarisk) i stedet for sejlturen kørte rundt med Jim på den nordlige del af Isle of Mull. Fra Oskamull kørte bussen på den smalle, højt beliggende vej med udsigt over Atlanterhavet og de mange små øer. Ved Kilninian havde vi korte ophold for bare at nyde udsigten, ja selv Jim legede turist og nød naturen i fulde drag. I bunden af Calnary Bay lå en flot hvid Bounty strand, hvor vi soppede lidt rundt i det kolde vand og så på Digesvaler, der fløj ind og ud af deres huller i den lave sandskrænt. På engelsk hedder digesvalen i øvrigt sand martin og sådan blev vi klogere og klogere.

I byen Dervaig, der ligger malerisk i bunden af en bugt og langs floden Bellart, gjorde vi igen ophold og fik lidt kaffe i den ældste pub i på Mull. Dervaig har ikke kun den ældste Pub, men er en interessant by med en hvidkalket kirke med et rundt tårn og en flot gammel stenbro med 2 store fag og derudover et par små sidefag på, hvilket er relativt sjældent. Ved broen lå den gamle smedje og lidt længere fremme lå byens hovedgade vinkelret på landevejen. Hovedgaden er helt lige og flankeret af huse der lå gavl mod gavl. Hovedgaden med husene kan dateres tilbage til 1799 og ikke meget er ændret udover, at der har boet flere mennesker i byen dengang. I øvrigt har der været bosættelse på stedet helt tilbage til 1200-tallet og vikingerne havde også et brohoved på stedet.

Herefter besøgte vi "The Old Byre Heritage Centre", der lå et par mil fra Dervaig. Faktisk troede vi det var et større og moderne center, men det var et lille overskueligt lokalmuseum, der i temaopdelte montrer viste "alt" om Mull fra øens geologi, zoologi og historiske udvikling.

Videre til Mull's hovedstad Tobermory, hvor vi fik en dejlig frokost og tænkte på vores gode venner på skibet, der måtte nøjes med et par sandwiches. Vi spiste på en udendørs restaurant med udsigt over havnen og tæt ved Destilleri Tobermory, hvor vi lige var inde og købe et par whiskyglas. På et postkort ser byens husrække mod havet både pæn og meget farverig ud, men virkeligheden er nogle groft pudsede huse malet i dårlig kvalitet og med vinduer, der har set bedre dage. Den gode beliggenhed for foden af de lave bjerge og den levende fiskerihavn gør dog, at her er en god atmosfære.

Fra Tobermory kørte vi tilbage til Oskamull færgeleje, hvor hovedgruppen netop var landet og fortalte om en oplevelsesrig dag i rolig sø og tæt på fuglefjelde og havfugle af enhver slags. De tusindvis af søpapegøjer havde gjort indtryk og Mette var blevet så indtaget af en kjove, at hun kun med nød og næppe nåede at komme ombord på tur båden før den lagde fra land.

Efter middagen kørte vi med bus ud til Mac Lean klanens gamle borg Duart Castle fra 1300-tallet. Hovedbygningen står stadig høj og mægtig på sin klippe direkte ud til havet. Jim havde taget kilten på og ville godt takke gruppen for vores måde at være på og donerede aftenens whisky, som blev indtaget stående foran Duart Castle i den smukkeste aftensol.

Dagens formiddagswhisky: Resten af Ardbeg før start på hvalsafarien fra Ulva Ferry Harbour

Dagens sang: Hviskende foredrag af "Vi skåler med vore Venner

Dagens blomst: Venusvogn præsenteret af Pia som "Hvad er det" og charmerende foredrag af Helle.

Jim med kilt har erobret vores kvinder foran Duart Castle

Isle of Islay, Mull, Staffa og Lunga har mange dramatiske kystser

SØNDAG 3. juli - OBAN – STIRLING – EDINBURGH

Selv om flere havde bestilt morgenvækning på vores hotel Isle of Mull skete intet, da receptionisten sov sødt og længe. Behjertede MWL folk fik dog senere vækket receptionisten, så vi i det mindste kunne få lov at tjekke ud og betale værelsesregningerne. Hotel Isle of Mull var en oplevelse på det jævne med dårlig arkitektur, et personale der ikke havde gnisten og et køkken, der serverede særdeles små portioner.

Vi kørte til færgen præcis kl. 7.45. Den stille, solrige færgetur til Oban bekom mange vel, og der var en del slumrende afslapning i de bløde sofaer og for dem på dækket var der mange veloplagede sæler og igen en mageløs natur at se. I Oban prøvede Kjeld at finde lidt medicin til halsen, da han efterhånden kun kunne hviske. Så vi oplevede helt ekstraordinært et par dage, hvor Kjeld var næsten tavs, men intet varer som bekendt evigt.

Fra Oban kørte vi ud ad A 85, hvor vi ved den lille by Connel så den imponerende gitterbro Connel Bridge, der er ført over fjorden Firth of Lorne. Broen er på landsiderne opført som en viadukt af granitsten med høje romanske buer og spændet over fjorden er løst som en gitterbro af stålbjælker med de 2 knudepunkter udført som Gerberkonstruktion. Fin arkitektur og ingeniørkunst.

Vi gjorde holdt ved nogle små indkøbscentre langs vejen, hvor vi shoppede og så ind i et uldspinderi samt så på et velvoksent eksemplar af skotsk, langhåret højlandskvæg også kaldet Hamish. På et skilt kunne vi se, at det flotte eksemplar hed Hamish McKay Donovan og var født i 1993. Ved det ene center så vi også en topmejse, der hoppede rundt i nogle graner på parkeringspladsen. (Jørgen har senere fundet ud af, at det er det eneste område i Skotland hvor disse småfugle findes).

Da vi nåede frem til Stirling, udpegede Jim det sted ved en snoning på floden River Forth, hvor den skotske folkehelt William Wallace vandt sin største sejr over englænderne. En undertallig og dårlig udrustet skotsk hær fik ved en smart manøvre lukket den engelske hær inde i snoningen og bogstavelig talt slagtede Jarlen af Surres professionelle hær på 3.000 ryttere og 10.000 soldater. Kendt som slaget ved Stirling Bridge i 1297.

Vi kørte gennem Stuart kongernes gamle hovedstad Stirling, som virkede som en fin by med et godt miljø og mange attraktioner. Her skulle vi naturligvis se kongeslottet og Wallace monumentet. Slottet som samtidig er en fæstning er kun 500 gammelt, men har dannet ramme for nogle af de blodige begivenheder, der har formet Skotlands vigtigste ændringer. Vores heroiske andel i historien begrænsede sig til, at købe en vaffel og gå lidt rundt oppe på borgmuren, hvor vi nød den storslåede udsigt over både byen og landskabet.

Herfra kunne vi også se Stirling Bridge, der dog ikke er identisk med den berømte bro fra 1297. Den nuværende Stirling Bridge over River Forth er en flot stenbro (som vi også senere så fra vejen) er opført i 1500-tallet. Den oprindelige Stirling bridge fra 1297 var en træbro og lå et par hundrede meter nedenfor den nuværende stenbro. Tæt ved stenbroen så vi i øvrigt også en jernbanebro udført som en bjælkebro med gitterdragere af stålbjælker, der oftest bare kaldes gitterbroer.

I Stirlings nordlige udkant gjorde vi et kort stop, så vi kunne se op til "Wallace Monument", der er et højt muret tårn opført for at hylde Sir William Wallace, der selv om han kun blev 35 år gammel (1270 til 1305) opnåede en evig heltestatus, da han var lederen af Skotternes heltemodige kamp for uafhængighed af England. Wallace vandt mange små sejre over erobrerne fra syd, men hans sejr ved slaget ved Stirling Bridge i 1297 blev hans største bedrift. Hans heltemodige kamp har dannet forbillede for storfilmene "Braveheart" spillet af Mel Gibson. I filmen får englænderne ved list og sammensværgelser endelig fanget Braveheart, som bliver brændt på bålet, mens han råber FREEDOM. Mange der har set filmen får stadig mange år efter gåsehud eller våde øjne af disse scener.

Fra Stirling kørte vi mod Edinburgh og stoppede ved The Falkirk Wheel, hvilket var lidt af en øjenåbner for mange af os. Stedet er knudepunktet, hvor de 2 store kanalsystemer "Forth and Clyde Canal" og "Union Canal" mødes og hvor der er en højdeforskel mellem de 2 kanaler på ca. 35 meter. Tidligere har man løst højdeforskellen med 11 sluser, men fra 2000 -2002 sløjfede man de mange sluser og erstattede det med The Falkirk Wheel, der er et 35 meter højt hjul, der med minimal energiforbrug kan løfte otte både incl. vand fra den ene kanal til den anden. Konstruktionen er en futuristisk oplevelse og er placeret i et grønt anlæg med mulighed for picnic og leg samt en udstillingsbygning med butik og cafe, hvorfor vi langt fra var de eneste turister på stedet. For

foden af den nye Falkirk Wheel, har man heldigvis bevaret og bruger stadig den sidste af de gamle håndbetjente sluseanlæg, så man kan se fortid og nutiden i samspil.

Om aftenen tjekkede vi ind på Premier Haymarket Hotel og efter et hurtigt bad fik vi vores sædvanlige 3 retters menu. Efter maden sang vi en til lejligheden opdigtet turvise signeret "nihil sine labore". Vi havde godt bemærket at Mogens engang imellem sad og puslede med noget, men at han ligefrem nåede at lave en sang var imponerende. At sangen også var så god, at de omkringsiddende gav applaus, må Smukke Mogens have æren af. Herefter gik vi i samlet flok ned til en lokal pub med det smukke navn "Shakespeare", så vi kunne få den sidste whisky eller rettere sagt gravøl.

MANDAG 4. juli - EDINBOUGH - Espergærde

Om formiddagen genså vi alle Edinburghs mange smukke bygninger og parker under en strålende sol. Nogle så også den underjordiske by ved Mary Kings Close, hvor fruhen herself gav et indblik i livet for ca. 400 år siden.

Kl. 13.45 var der afgang fra hotellet og i lufthavnens security kom Benna overraskende igennem med sin lille spejderkniv, så der var både planmæssig afgang fra Edinburgh Airport og ankomst til Kastrup.

Her ventede os en turbulent hyring af 2 syvpersoners taxaer, som efter besværlig kø-kørsel, på grund af efterveer af "skybrud" et par dage forinden, bragte os velbeholdne hjem propfyldt med gode minder.

Nej Jørgen: Det er stadig ikke en fugl

Mette og Lisbeth: Studie eller ny gakket gangart?

Bilag A

Lørdag den 2. juli - Udflugt til Treshnish Isles & Staffa.

11 forventningsfulde søfarende tog afsked med den resterende del af gruppen på molen i Ulva Ferry, ofte benævnt Oskamull. Vi havde bestilt sejlturen hos det lokale firma: Turus Mara (Gælisk for en rejse eller tur til søs). Vores båd hed Island Lass og var en smuk træbåd bygget af mahogni på eg. Afskedseancen bestod hovedsageligt af indtagelse af formiddagswhiskyen som var planlagt til at være en Ardbeg 10 år, en passende dram til en tur på havet.

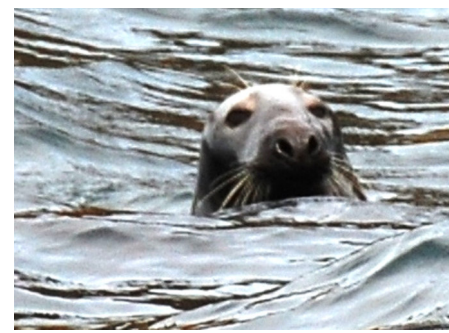
Efter at have vinket farvel til landkrabberne sejlede vi ud fra Ulva Ferry og øst om øen Ulva, forbi øerne Eosa og Little Colonsay mod Staffa, som var første mål.

Staffa rejser sig majestætisk, set fra syd.

Lunde med fisk på Lunga.

Gråsæl ved Staffa

Navnet Staffa har nordisk oprindelse idet vikingerne mente at de lodretstillede basaltklipper mindede om de stave de byggede deres huse af. Øen er 33 hektar stor og det højeste punkt er 42 m. o. h. Øen er i dag mest kendt for en stor grotte eller ovn kaldet Fingal's Cave. Grotten og øen har inspireret Felix Mendelssohn til et musikværk, Hebrides Overture. Det var en speciel oplevelse at ligge stille i dønningerne ud for grotten og høre musikken spillet på båden. Herefter sejlede skipper ind til land hvor han med snilde fik holdt båden til en anløbsbro mens passagererne hoppede af. Vi havde 1 time til rådighed til at udforske øen. Imens sejlede båden ud igen og tog Benna med på en lille, personlig rundtur om øen.

Vi andre besteg trappen op fra landingspladsen og nød derefter udsigten og fuglelivet på øen. De mest usædvanlige observationer på øen var indtil flere sanglærker, en skærpiber, flere mursejlere, nogle stenpikkere og en gærdesmutte. Ved at læne sig ud over de stejle klinter kunne vi se sæler og diverse måger og mallebukker på deres redehylder. Det krævede en vis forsigtighed. Under indtagelsen af vores medbragte sandwiches fik vi selskab af de lokale måger der overvandt deres normale skyhed for at få en gratis bid.

Båden var nu vendt tilbage og vi sejlede videre nordpå mod Lunga, vores 2. landstigning. Lunga er den største ø i Treshnish Isles og kendt for at have den mest artsrige og tilgængelige koloni af søfugle i det vestlige havområde.

Allerede da vi nærmede os Lunga "føg" det i luften af et mylder af fugle: Lunder, alke, lomvier, tejster, skarver, topskarver, rider og diverse mågearter. Landgangen var en lidt besværlig affære idet vi skulle passere et bredt bælte af store sten, hvilket krævede fuld opmærksomhed.

En ældre dame måtte opgive passagen og blev båret igennem. Øen består af en lav del hvor landgangen fandt sted og en høj del der rummede fuglefjeldene. Vi klatrede op på den høje del og blev straks optaget af lunderne der boede i små huller og huler i græstørven langs klippekanten. De var ganske tillidsfulde og man kunne faktisk røre ved dem hvis man lagde sig stille ned og lod dem komme nærmere. Jeg lagde mig for at fotografere en lunde og den blev ved at komme nærmere indtil jeg ikke kunne fotografere mere, idet den nu var for tæt på. Det viste sig, at jeg lå oven på dens redehul, som den gerne ville ned i. Ved at gå videre langs klippekanten kom vi forbi ynglende fugle af mange slags, som alle var ganske tillidsfulde.

En lille kilometer fra lunderne kunne vi pludselig lugte en meget markant lugt af gammel fisk. Denne lugt kom fra en gigantisk koloni af primært lomvier som boede på en klippeknold lidt afskåret fra hovedøen. Lomvierne stod lige så tæt de kunne i et stort virvar af voksne og unger. En del af lomvierne var de såkaldte brillelomvier, en speciel tegning omkring øjnene som en del af lomvierne har nedarvet.

På tilbageturen fra lomvierne havde Unge Mogens det uheld at han gled i noget mudder på stien og fik beskadiget sit fotoapparat. Efter Mette havde været ude hos lomvierne og var kommet retur igen stod Helle, Mette og jeg og kiggede på planter som Helle fortalte om. Pludselig dukkede en storkjove op over os og kredsede rundt. Jeg prøvede at gøre fagter ned til de andre som sad og drak kaffe eller noget lignende men de så ingenting. Efter dette ville Mette finde et sted for sig selv mens vi andre gik ned og forberedte os på at gå ombord på båden. 15 minutter før afgang var hun stadig ikke dukket op og vi blev lidt nervøse. Jeg masede op af stigningen igen og gik rundt i det område hun sidst var set i men jeg kunne ikke finde hende. Efter at have gennemtravet hele den del af øen vendte jeg tilbage til anløbspladsen og nu var hun selvfølgelig dukket op. Hun var gået forkert og kommet en helt anden vej ned igen. Der var nu ikke lang tid til afgang og jeg nåede det med en margin på 2 minutter.

På sejlturen tilbage til Ulva Ferry nordom Ulva var der stadig megen aktivitet i luften og i vandet, bl.a. blev et par delfiner set, en odder, en del sæler, både gråsæl og spættet sæl, en sortstrubet lom, flere storkjover, en folk grågæs og en hel del kanadagæs foruden de arter vi havde set hele tiden. Alt i alt en fantastisk tur.

Jørgen

Bilag B

Lidt om nogle af Skotlands mange blomster fra Whisky Laug's studietur til Skotland 2011

På Studieturen foretog Helle på smukkeste vis om floraen på øerne Isle of Islay og Mull. Efterfølgende tekst er en summarisk opfølgning af de små aftenforedrag om dagens blomst.

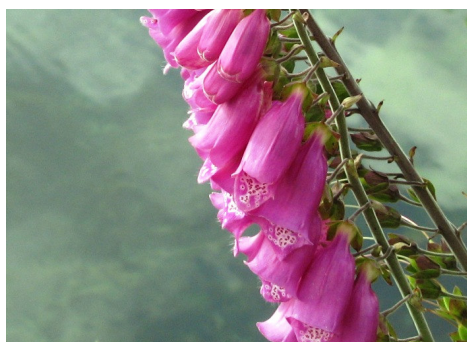
Digitalis purpurea (Fingerbøl)

I Skotland vokser *Digitalis purpurea* vildt på fugtige skrånninger og vi så mange steder, hvorledes dens smukke farve lyste op i det grønne græs. I Danmark vokser den også vildt i naturen, men kendes mere som en haveplante. *Digitalis purpurea* er en høj plante med lyserøde eller vel nærmere purpurfarvede blomster og hedder på dansk fingerbøl. På engelsk foxgloves, hvilket ligesom på dansk hentyder til de klokkeformede blomster, som sidder på rad og række i ensidige klaser. Fingerbøl er i slægt med ca. 20 arter i vejbreddfamilien, tidligere maskeblomstfamilien.

Fingerbøl er en gammel lægeplante, som har en styrkende virkning på hjertets muskulatur og nedsætter hjerterytmen, således at hjertet arbejder mere effektivt, vel og mærke kun hvis man har en hjertesygdom. Ellers regnes hele planten for at være meget giftig. Så sent som i 1960-erne kunne man på apoteket bestille en portion digitalisblad som medicin. Nu til dags fabrikres stoffet syntetisk og kaldes digoxin. Medicinen er et af de mest benyttede stoffer inden for den medicinske behandling af hjertesygdomme.

Digitalis purpurea ved Port Askaig, Islay.

Fingerbøllen vokser bl.a. frodigt på engen ved Dervaig Bridge på Mull.

Klokkelyng på tørvemose nær Bowmore.

Klokkelyng (Lyngfamilien)

Klokkelyngen vokser også på fugtige steder, hvor jorden er sur og næringsfattig. Planten er ikke så iøjnefaldende som hedelyng, der i modsætning til klokkelyng, dækker meget større og sammenhængende flader på sandet, tør jord. Klokkelyng har blomstringstid tidligt på sommeren og har større blomster end hedelyng. Den vokser i nær tilknytning til tørvemoser, som jo i Skotland leverer den tørv, som den meget smagfulde whisky får sin karakteristiske røgede smag fra.

Gøgeurt

På græsengene i det vestlige Skotland så vi mange blomstrende gøgeurter i forskellige røde nuancer. Det græske navn for gøgeurt er orchis, hvilket hentyder til at roden ligner et par testikler, som også bærer navnet orchis. Da det nok ikke var tilladt at grave en gøgeurt op, måtte man nøjes med at se rodens form på en planche i en flora. Gøgeurt er en af de mange orchidéarter, som findes i Nordeuropa. I Danmark findes omkring 45 arter, men mange er efterhånden blevet meget sjældne.

Klokkelyngen har sine 5-9 mm lange rosa blomster siddende i korte klaser i toppen

Gøgeurt hører til Gøgeurt-familien (eller Orkidé-familien)

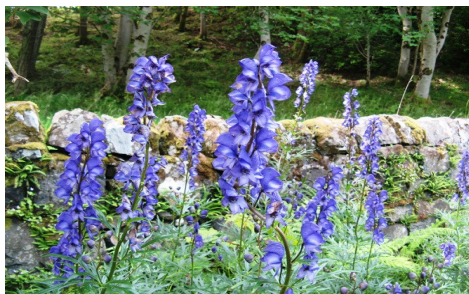
Gøgeurt er typisk fra 10 til 40 cm høje og findes i flere typer og farver.

Venusvogn (også kaldet stormhat og vintererantis)

Venusvogn eller aconitum er en høj, statelig plante, som både er vildtvoksende og dyrkes som prydpilte i Danmark. Dette gælder også for Skotland. Hele planten er giftig og indeholder stoffet acotin, som giver krampes og bevidsthedstab. Blomsterne er meget mørkt blå og ligner med lidt god vilje en lille vogn forspændt med to duer, hvilket har givet den navnet Venusvogn. [Venusvogn, også kaldet eller Vinter-erantis](#)

Den skotske nationalblomst

Den meterhøje flotte tidsel med mørklilla blomster i toppen vokser på fugtige græsenge, hvor kvæget græsser udenom planten, så den kommer til at stå alene i al sin pragt. Skotlands nationalblomst er tidslen. Der fortælles mange historier om Tidslen i Skotsk historie. En af disse er, at den stikkende plante reddede skotterne i forbindelse med et vikingeangreb. Det siges, at skotterne for mere end 1000 år siden blev advaret midt om natten, da en af de barfodede vikinger kom listende og hylede af smerte efter at have trådet på en tidsel.

Venusvogne langs stendige Old Byre på Mull

Nationalblomsten og en lunde på øen Lunga.

Tidsler i blomst på halvøen Oa på Mull.

Bilag C Foto fra Mørdrup Whisky Laug's studietur til Skotland 2011

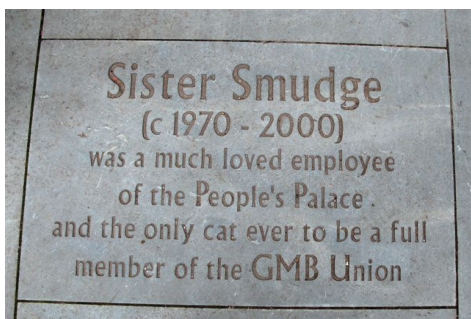
Forventningsfulde MWL folk på Espergærde Station.

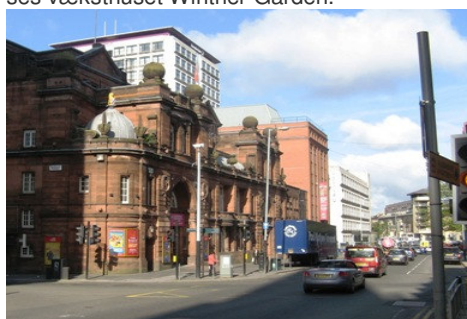
Glasgow: Første pitstop var ved Peoples Palace opført i typisk historicisme. Bagved ses væksthuset Winther Garden.

Winther Garden med sine flotte stål og glas konstruktioner og sydlandsk vegetation.

Mindesten for den gamle kat ved Peoples Palace

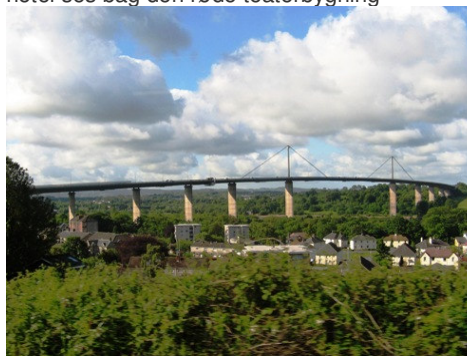
Glasgow. Hotel Premier Inn Charing Cross hotel ses bag den røde teaterbygning

Jørgen, Lisbeth, Kjeld og Lisbeth får (atter) en lille en.

Om aftenen nød vi stemningen på en typisk pub "The State"

Den elegante Erskine Bridge over River Clyde vest for Glasgow. Over det store midterspænd er bjælkebroen ophængt i stålkabler over to pyloner, så denne del er en hængebro.

Den gamle retssal ved Inveraray Jail fra omkring 1820. Er nu indrettet til museum.

Afslappet bymiljø i Inveraray

Maj Britt og Pia konspirerer i Inveraray

Færgen åbner bovporten ved ankomst til færgeløjet i Kennecraig

Kjeld tager bestik af formiddagswhiskyen, og nej det er ikke godt mod søsyge.

Smukke Mogens på vej mod Isle of Islay . Øen jura ses i baggrunden

Sven, Benna og 2 x Lisbeth nyder udsigten over til de lave bjerge på øen Jura.

Færgen anløber Port Askaig på Isle of Islay. Det lille færgeløje og vejen er for størstedelen hugget ud af klippen.

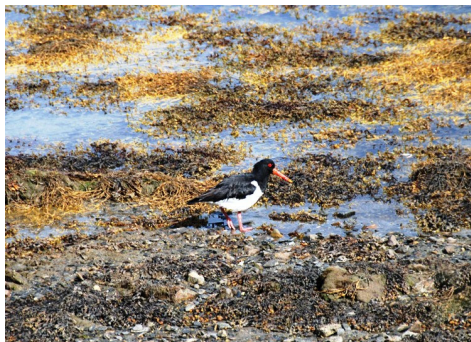

Pia i Bowmore. I baggrunden ses den runde kirke, der er bygget rund for at Djævelen ikke skal kunne finde hvile.

White Hart Hotel i Port Ellen ud til en stor plæne og sandstrand. Sven, Pia, Maj Britt, Jørgen, Lisbeth og Olav gør klar til en lille en.

Strandskade (oyster catcher) med sit store røde næb på stranden i Port Ellen

Stær på White Hart Hotel

Sølvmåge

Port Ellen er hovedstaden på Ile of Islay er domineret af de hvide huse langs Strandvejen

Port Ellen er domineret af de hvide huse langs Strandvejen

Benna og Mogens på bænken foran White Hart Hotel. Bagved ses den nedlagte kirke i Port Ellen og kaninbjerget, hvor det vrirlede, ja med kaniner.

Der var kun få Smølfhaver i Port Ellen. Her en af de finere med en ko, en kanin, mange paddehatte, muslingeskaller og andet smølf.

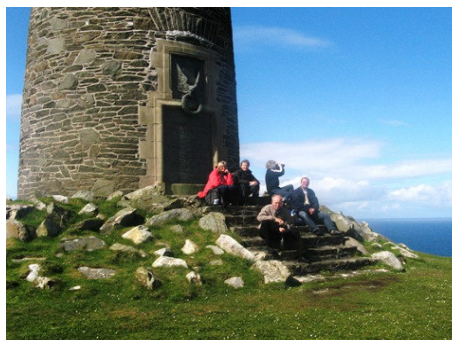

Lisbeth, Jørgen, Sven og Helle nyder en Glengoyne ved Mull of OA, der er et naturreservat på øens sydvestlige halvø.

Tilbageturen på Oa foregik langs kysten.

American Monument opført til minde om forliste amerikanske marinere under 1. verdenskrig

Vi fulgte naturligvis pilen til højre mod Laphroaig Visitor Centre.

American Monument + Pia

Laphroaig: Olav vender byggen, så den kan tørre jævnt.

Vi blev alle venner med Laphroaig, men Jørgen var blevet inden, så han satte .....

... sine flag, så han kunne få sin kvadratfod gode vandfyldte, skotske muldjord med ret til at kalde sig "Vandlord".

Skotlands nationalblomst tidslen. Skotlands fornemste orden er "Tidselordnen", der har eksisterede tilbage til 1500-t. Ordenstegnet er et andreskors og tidslen indgår i ordenskæden.

Kildalton Cross fra det 8. århundrede

Kildalton kirkeruin fra det 13. århundrede

Benna prøver koncentreret at tegne Kildalton Cross

Spættede sæler i sæl-lagunen mellem Port Ellen og Ardbeg

Destilleriet Ardbeg. Skorstenen udført som pagodetag placeret over tørreloftet

Destilleriet Ardbeg

Vi så kun Lagavulin udefra

Destilleriet Bowmore med skorsten og pagodetag

Rundvisning på Bowmore

Bowmore galore

Prøvesmagning i kælderen på Bowmore

Tørveskæring på moserne mellem Bowmore og Port Ellen

Haggis er godt

Jim foredrager Robert Burns ode til Haggis

Den ærede formænd får en blunder i en af de bløde sofaer på Hotel White Hart i Port Ellen

Unge Mogens opførte et sandt stoleshow i de bløde og defekte stole på Hotel White Hart. Desværre uden kamera.

Også Mette skulle prøve den dybe stol

Færgen mellem Port Askaig på Islay og Feolin på Jura

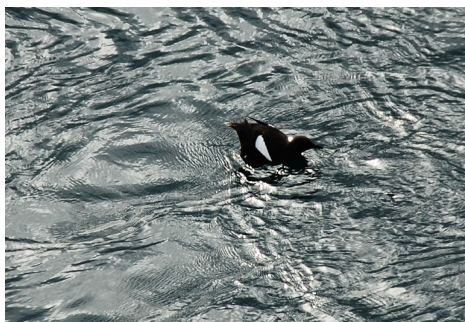

Så skrives der postkort før afgang fra Port Ellen

Kanonen i Port Askaig

Tejst ved Port Askaig

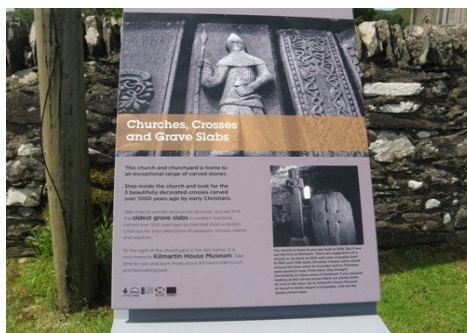
Marsvin set fra færgen mellem Isle of Islay og fastlandet

Stor flok skråper

Kilmartin Hotel

Informationstavle ved Kilmartin kirke og kirkegård

Et par af de gamle gravsten ved Kilmartin står opbevaret i et mindre stenhus med glastag

Mette ser lidt betænkelig ud, mens vi indtager vores sandwich og beer i baghaven til Kilmartin hotel. Måske tygger hun bare.

Oban: Mette, Jørgen, Olav, Pia og svend

Hotel Columba mangler stadig altanbunden

Fra Oban sejlede vi over fjorden Firth of Lorn på vej til Craignure på Mull. Undervejs kan man nyde det flotte fyrtårn på den lille ø ud for den lidt større og bjergrige ø Lismore.

Fyrtårnet på vej til Mull

Vores Hotel Isle of Mull et par km. fra Mull færgelejet Craignure. Foto taget fra færgen.

Aftensmad på Hotel Isle of Mull. Portionerne var små, men humøret var som sædvanligt højt.

Mai Britt leger blikud. -Eller forsøger hun bare at skjule sin næsvished !

Færgen fra Oskamul og ud til fugleøerne Staffa og Lunga

Heldgasturen på Atlanten ud til Staffa og Lunga foregik heldigvis i rolig sø. Kun Mette havde kort uro på et tidspunkt.

Stranden i bunden af Calnary Bay var ren Bounty land. Pia kigger ivrigt efter om der skulle dukke en strandløve op.....

Men ak, det var bare husbonden. Kjeld ses helt bagerst i blå skjorte og grubler om det er nu han skal have sit første friluftsbad i mange år. Han grubler stadig.

Sandstranden var mange steder smuk, grafisk formet af vandets tilbagetrækning på grund af ebbe ved Calnary strand.

Digesvaler har bygget deres reder ind i sandklitten på Calnary strand på den nordlige del af Isle of Mull.

Flyvende digesvaler i leg på Calnary strand.

Broen over floden Bellart ved den gamle by Dervaig mellem Calnary og Tobermory. Granitbroen er udført som buebro med 2 "normale" buer samt flere små rektangulære sideåbninger til brug ved højvande.

Kjeld, Pia og Jan foran Isle of Mull's ældste pub Bellachroy i Dervaig.

Masken sad på en stolpe ved indgangen til The Old Byre Heritage Centre. Damen til højre var vist ansat til at skræmme kunderne væk.

The Old Byre Heritage Centre tæt ved Dervaig havde mange fine temaopdelte montre. Her nogle havfugle.

Vi fik da købt nogle Tobermory whiskyglas. Destilleriet ligger helt nede til havnen.

Fiskekutter på sand ca. kl. 15, da der er ebbe i Tobermory havn. Kl. 198 begynder vandet at stige og vandet vil stå ca. 4,50 meter højere, når "floden" er på sit højeste.

På Tobermory havn fortalte nogle vejrbidte fiskere os lidt om ebbe og flod og om hvad man kunne fange i området.

Tobermory by, hovedstaden på Mull

På Duart Castle donerede Jim én god blanded whisky, hvorefter han stjal alle vores kvinder. Duart Castle fra 1300-tallet er Mac Lean klanens gamle borg, så de kunne beherske Mull og indsejlingen fra fastlandet

Jim havde taget kilten på og ville godt takke gruppen for vores måde at være på og donerede aftenens whisky, som blev indtaget stående foran Duart Castle.

Mogens og Mai Britt Nyder Duart Castle, der ligger badet i den rødlige aftensol

Basaltklipperne på Staffa

Topskarver. Unge og gamle. Staffa

Basaltklipperne på Staffa

Lundekoloni på Lunga

Lomvier galore. Lunga

Rider på fuglefjeld. Lunga

Flyvende lunde. Lunga

Der soves. Lunde og topskarv på Lunga

Fingals Cave, Staffa

Lundeportræt: Mc. Lunga

Connel Bridge: Øst for Oban (ad A 85) så vi den imponerende Connel Bridge med et flot spænd over fjorden Firth of Lorne. Spændet over fjorden er løst som en gitterbro af stålbjælker med de 2 knudepunkter udført som Gerberkonstruktion. På landsiderne er broen opført som en buebro (viadukt) af granitsten med 3 høje romanske buer på hver side. Er bare så flot.

Connel bridge har et spænd på 150 meter og 15 meter over normal vandstand og er fra 1903, men siden ombygget flere gange. Næsten 2600 tons stål er blevet brugt, - hvad man så i øvrigt skal bruge denne oplysning til, men det kan jo altid indgå i en af MWL's spøjse quizzer.

Fra Oban til Callander (A 85 og A 84) kører man igennem mange smukke dale bl.a. Glen Dochart og Glen Ogla. På vores højre hånd så vi flere steder den gamle jernbanebro (Callander og Oban Railway), der er udført som en klassisk romersk viadukt (buebro). Den lange jernbaneforbindelse blev færdig i 1880 og var en af årsagerne til at Oban udviklede sig til et fashionabelt feriested.

Pitstop ved Trossachs Woollen Mill, der ligger lidt nord for Callander. Her så vi bl.a. et uldspinderi og et par sløve højlandskvæg.

Stirling Castle, hvor stuarkongerne holdt til, ligger uindtagelig på sin vulkanske klippeformation. Foto taget fra bussen ca. 1 km væk. Allerede i 1100-tallet lå der en borg, men i 1500-tallet blev den nuværende borg grundlagt med renæssance bygninger, hvilket dog kan være svært at se, grundet den fæstningsagtige karakter.

King Robert the Bruce (den brutale) skuer ud over Stirling på pladsen foran Stirling Castle

Mogens taber sine pund ved Cream-bilen ved Stirling Castle.

Den nye Stirling Bridge over River Forth fra 1500-tallet, der lå tæt på den gl. træbro hvor englænderne fik tæv i det berømte slag i 1297. Brotypen er en buebro.

Wallace Monument i Stirling rejst til minde om William Wallaces sejr i 1297. Ser majestætisk ud med sine 67 meters højde på en bakketop, men er ikke specielt kønt og slet ikke tættere på.

Stirling jernbanebro over River Forth. Er opført som bjælkebro med gitterkonstruktion af stålbjælker på granitbårne bropiller i 1800-tallet. (Brotypen kaldes også gitterbro)

Mellem Stirling og Edinburgh ligger den geniale sluse "The Falkirk Wheel", hvor de 2 kanalsystemer "Forth and Clyde Canal" og "Union Canal" mødes.

- Her er en båd sejlet ind i den del af hjulet, der er lavest.

.... Her er båden hævet halvvejs med et minimum energiforbrug. Ved momentpunktet bruges lidt mere energi og så går det igen let på grund af vandets egenvægt.

The Falkirk Wheel har erstattet 11 tidligere gamle sluseanlæg.

....Her er båden hævet hel op til den øverste "Union Canal" i alt ca. 25 meter. Selve hjulet er ca. 35 meter.

Edinburgh. Sig Georgiansk arkitektur og kenderne ser et smukt byhus for sig. Huset her ligger sammen med andre georgianske bygninger omkring Charlotte Square.

En stilsikker støbejernsaltan på et Georgiansk byhus i kvarteret omkring Charlotte Square. (og nu med hel bundplade contra Oban).

Kilten ses stadig i gadebilledet bl.a. også her på den charmerende "The royal Mile" med sine mange butikker, gadegøgl og vrimmel af mennesker ikke mindst turister.

The Scott Monument i Princes Street Gardens

Princes Street Gardens med Edinburgh Castle

Lisbeth, Jan og Pia får den sidste nadver.